

Om ophavsretssagen

Uddybende kommentar fra rådet

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Kort om retssagen	3
2.1 Forløbet op til retssagen	3
2.2 Parternes "påstande" under retssagen	3
2.3 Deldom 1	4
2.4 Efterfølgende deldom 1	4
3. Offentliggørelse af lydfil fra mindedagen	4
4. Søren Ingemann Larsens artikel	4
4.1 Påstand om grov manipulation og usandhed	5
4.2 Påstand om MIs tilbageholdelse af det uændrede materiale	5
4.3 Påstand om de sagsøgtes "indsats"	6
4.4 Påstand usand udtalelse af rådsmedlem	6
4.5 Påstand om MIs forfalskning af Martinus' værk	7
4.6 Påstand om rådsmedlems usande fremstilling af retssagens status	9
4.7 Konklusion	10
5. Væsentlige problematikker som er blevet diskuteret offentligt	10
5.1 Bevarelse og tilgængeliggørelse af værket	10
5.2 Martinus og moderne sprogfilosofi	12
5.3 Hvilke udgaver udgør "det uændrede kildemateriale"/"den hellige tekst"?	13
6. Konklusion	14

1. Indledning

I januar 2016 skrev rådet en kommentar om den verserende ophavsretssag, som Martinus Institut (MI) fører mod fire personer, der har piratkopieret store dele af Martinus' værk. På baggrund af efterfølgende udtalelser – især af de fire sagsøgte – finder vi det nødvendigt at uddybe vores kommentar med nedenstående, hvor vi igen har prioriteret en grundig dokumentation fremfor den meget korte form.

Som vi berørte i den første kommentar, har der lige siden Martinus trådte frem som forfatter og foredragsholder været kritik. Gennem hele Martinus' levetid var der interesserede, som var uenige med ham i, hvordan hans mission skulle forvaltes. Martinus afviste kategorisk denne form for kritik. Efter Martinus' bortgang blev kritikken rettet mod rådet og MI.

Rådet har suverænt ved gavebrevet fra 1981 fået overdraget det fulde ansvar for Martinus' værk og skal værne om det som sit eget. MIs arbejde baserer sig på principperne og moralbegreberne beskrevet i Martinus' åndsvidenskab samt på de konkrete retningslinjer, Martinus har formuleret for rådets og MIs arbejde. MI skal selvfølgelig også følge den til enhver tid gældende lovgivning, hvilket Martinus altid var meget omhyggelig med.

Selvom rådet naturligvis gerne lytter til konstruktive synspunkter, skal vi ikke bruge tid på usaglig kritik. Når vi alligevel igen vælger at imødegå den aktuelle offentlige meningsdannelse, så skyldes det, at der er fremsat urigtige og kompromitterende påstande om rådet og MI, der har givet anledning til misforståelser og mytedannelse, som vi mener, Sagen ikke kan være tjent med.

Rådet har i nærværende kommentar valgt at inkludere en reaktion på Søren Ingemanns (SI) artikel "*Rådsmedlem Jacob Kølle Christensen på mindedagen 2015*" bragt i Den Ny Verdensimpuls (DNV) 2015-3 (nyimpuls.dk), idet artiklen udtrykker nogle af de alvorligste beskyldninger mod MI vedrørende Martinus' værker, som fremsættes i den aktuelle offentlige debat. En debat, som de sagsøgte i den verserende ophavsretssag i høj grad har ført ordet i.

SIs artikel er et eksempel på offentliggørelse af de samme påstande, som domstolen har tilbagevist. De sagsøgte har siden domsafsigelsen for halvandet år siden, hvor de blev dømt for deres ophavsretskrænkelser, fortsat og udvidet disse, og de har ligeledes fortsat deres hovedpåstand om, at MI ændrer og dermed forfalsker Martinus' værk, selvom domstolen pure afviste denne påstand i sin deldom 1 (vedr. de ophavsretslige spørgsmål), hvori der bl.a. på side 35, afs. 6, konkluderes: "*Retten finder efter bevisførelsen endvidere ikke grundlag for at antage, at Martinus Institut har forvaltet sin opgave i forhold til udgivelse af værket på vilkårlig vis, herunder henset til karakteren af de foretagne rettelser, der i øvrigt dokumenteres.*"

Byretten afviste, at MI forfalsker Martinus' værk men slog til gengæld fast, at de sagsøgte selv har produceret og solgt ændrede og ulovlige udgaver af Martinus' værk. Dette fremgår på side 35, afs. 1, hvor der konkluderes: "*Med hensyn til det såkaldte Thorell-manuskript findes det ved de fremlagte bilag 26 og 27, herunder påtegningerne fra 1982, samt bilag 30 og 32 bevist, at der ved det af Åndsvidenskabsforlaget udgivne manuskript er tale om en af Per Thorell foretaget bearbejdning af Martinus' originalmanuskript. Manuskriptet er derved omfattet af Martinus Instituts ophavsretlige beskyttelse, jf. ophavsretslovens § 4, stk. 1.*" Martinus afviste selv Thorell-manuskriptet på grund af de mange ændringer, som Per Thorell havde foretaget. Se evt. rådets notat om "*Thorell-manuskriptet*" på MIs hjemmeside: martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2016.08_ophavsretssagen_thorell-manuskriptet.pdf

De sagsøgte og deres støtter har tilsyneladende påtaget sig selv en rolle som autoritet indenfor Martinus' Sag og som "dommere" over rådets og MIs beslutninger og handlinger. Men de har ikke fået denne autoritet af Martinus og udgør ingen myndighed overfor MI. Martinus har aldrig afstukket rammer for et formelt samarbejde med eksterne parter omkring rådets ansvarsområder. Det er helt bevidst, at rådet ikke vælges demokratisk, og at MI ikke afholder generalforsamling. Martinus' hensigt med denne konstruktion var at undgå magtkampe og nytteløse uoverensstemmelser samt bevare den fulde beslutningskompetence hos rådet.

2. Kort om retssagen

Retssagen er delt op i to dele: del 1 vedrørende de ophavsretlige spørgsmål og del 2 vedrørende erstatningsansvar. Del 1 er afsluttet ved byretten, mens del 2 endnu afventer behandling. Nedenfor beskæftiger vi os udelukkende med retssagens første del.

2.1 Forløbet op til retssagen

I 2001/02 hjalp SI til som frivillig medarbejder på MI med betroet arbejde. Han indscannede bl.a. Martinus' originalmanuskript til *Livets Bog 1-7* (LB1-7), i første omgang til intern brug for medarbejderne på MI. I den forbindelse tilegnede han sig privat, uden MIs vidende og tilladelse, det indscannede materiale (som er MIs ejendom) og videreformidlede senere dette til den udenforstående Jan Langekær (JL). SIs forklaring i retssalen var ifølge retsprotokollen følgende: *"Det startede med, at han indgik et samarbejde med Mary, som nu er medlem af rådet, og som er oversætter. Hun fandt alle de svære steder, og de konsulterede så originalmanuskripterne. Det kunne manuskripterne ikke holde til i længden, så han foreslog at scanne dem ind. Han fik lov til at scanne dem ind på og for instituttet. Han mente, at alle skulle have adgang til det, men på det tidspunkt, i 2004-05, ville instituttet ikke gøre det tilgængeligt. Debatten blussede herefter op. Han kom til at give en cd med kopi af manuskriptet til Jan Langekær uden at tænke over det. Det blev han nødt til at fortælle instituttet,¹ og det kom der en god dialog ud af. Han sagde, at det ikke kunne være rigtigt, at manuskriptet kun var for nogle ganske få, men instituttet nægtede at gøre det tilgængeligt. Han har brugt indscanningerne, da det er dem, der er lagt ud på hans hjemmeside."*

I 2010 og i de efterfølgende år blev stort set hele Martinus' værk piratkopieret, trykt, tilgængeliggjort og solgt uden forudgående dialog med MI og dermed uden MIs tilladelse.

Rådet bad gentagne gange de involverede ophøre med deres ophavsretskrænkende aktiviteter. I stedet for at ophøre hermed udvidede de fortsat krænkelse, så i foråret 2013 besluttede rådet at udtage stævning mod fire personer, herunder SI og JL.

2.2 Parternes "påstande" under retssagen

MI påstod, at de sagsøgte på en række punkter krænker MIs ophavsret, og at de skal anerkende og opføre sig med dette. MI påstod, at der var tale om en almindelig ophavsretssag.

De sagsøgte påstod, at der ikke var tale om en almindelig ophavsretssag, men:

1. at MI kun udgiver ændrede udgaver, "sin egen fortolkning", af Martinus' værk ("Processkrift A", stk. 3.5), som er at "sidestille med en forfalskning" (deldom 1, s. 14, afs. 1);
2. at MI tilbageholder "det uændrede kildemateriale", som er "en hellig tekst" ("Processkrift A", stk. 1.4 & 2.2);
3. at MI således "forhindrer religiøse menneskers adgang til tekster, de betragter som afgørende for udøvelsen af deres religion" ("Processkrift A", stk. 1.5);

---

¹ (SI har aldrig fortalt dette til MI.)

4. at MI derved krænker religionsfriheden iflg. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 9 og ytringsfriheden iflg. artikel 10 ("Processkrift A", stk. 3, Deldom 1, s. 5, afs. 1); og
5. at det derfor er i strid med Menneskerettighederne at betragte deres handlinger som krænkelse af MIs ophavsret ("Processkrift A", stk. 3, Deldom 1, s. 29, afs. 6).

Herved prøvede de sagsøgte at dreje retssagen væk fra det ophavsretlige spørgsmål hen til et spørgsmål om religionsfrihed og ytringsfrihed og påstod, at deres handlinger var rimelige, nødvendige og naturlige i et demokratisk retssamfund, og at de derfor skulle frifindes.

2.3 Deldom 1

Første del af retssagen om MIs ophavsret nåede sin afslutning med Københavns Byrets domsafsigelse d. 11. december 2014. De fire sagsøgte blev dømt for krænkelse af ophavsretten til Martinus' værk. Dommen er entydig, idet den giver MI fuldstændigt medhold i alle sine påstande. Rettens begrundelse og afgørelse er i hovedtræk:

1. at "det er [...] Martinus Institut, der forvalter rettighederne til værkerne" (Deldom 1, s. 34, afs. 4);
2. at "det er ubestridt, at de sagsøgte ikke fik eller bad om Martinus Instituts tilladelse forud for udgivelse og tilgængeliggørelse af værket" (Deldom 1, s. 35, afs. 2);
3. at "[der ikke er] grundlag for at antage, at Martinus Institut har forvaltet sin opgave i forhold til udgivelse af værket på vilkårlig vis, herunder henset til karakteren af de foretagne rettelse, der i øvrigt dokumenteres" (Deldom 1, s. 35, afs. 6); og
4. at "håndhævelse af ophavsretten i de foreliggende tilfælde ikke strider mod Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 9 eller 10." (Deldom 1, s. 36, afs. 1).

Dommen siger således, at der er tale om en almindelig ophavsretssag.

2.4 Efterfølgende deldom 1

På trods af den entydige dom har de fire sagsøgte valgt at fortsætte deres ophavsretskrænkende aktiviteter. De tilgængeliggør og sælger således fortsat deres piratudgaver af Martinus' værker, og dette i øvrigt til trods for MIs efterfølgende henvendelser. De har desuden udvidet de ophavsretskrænkende aktiviteter, se evt. rådets notat "*Kort om ophavsretssagen – hvilke krænkelse?*":

martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2016.08_ophavsretssagen_hvilke_kraenkelse.pdf

De sagsøgte har givet udtryk for, at de ønsker at anke byrettens dom, men det ændrer ikke på, at den nuværende dom skal følges.

3. Offentliggørelse af lydfil fra mindedagen

Der foretages en lydoptagelse af rådsmedlemmets Jacob Kølle Christensens (JKC) indlæg på "mindedagen" 2015, som hverken JKC eller MI er vidende om eller har givet tilladelse til. Lydoptagelsen offentliggøres på SIs hjemmeside, som der linkes til fra SIs artikel, ligeledes uden JKCs eller MIs viden eller tilladelse.

MIs advokat retter skriftlig henvendelse til SI den 18. januar 2016 og beder denne fjerne lydoptagelsen samt artiklen fra sin hjemmeside, idet der hverken er givet tilladelse til optagelse eller offentliggørelse, og da artiklen indeholder krænkende udtalelser. Dette respekterer SI ikke, men offentliggør derimod i DNV 2015-3 igen lydfilen (via link til sin hjemmeside) og artiklen.

4. Søren Ingemann Larsens artikel

Artiklen indeholder en række nedgørende og vildledende bemærkninger til lydoptagelsen – et 3 minutter langt brudstykke af JKCs ca. 25 minutter lange indlæg "Rådet orienterer" holdt under mindedagen

på Martinus Center Klint den 8. august 2015. Brudstykket er en orientering om retssagen.

Herunder følger rådets kommentarer til artiklens påstande.

4.1 Påstand om grov manipulation og usandhed

I mindedagsindlægget fortæller JKC, at ophavsretssagen har handlet om, "*at der er blevet produceret og solgt piratkopier af Martinus' værk.*" SI påstår i artiklen, at manglende omtale af de sagsøgte "baggrund" for deres publicering er "grov manipulation" af Sagens interesserede, og videre, at det er usandt, at de sagsøgte handlinger er et "*angreb på Instituttets ophavsret.*"

Påstanden er ikke korrekt. Rådet manipulerer ikke de interesserede og taler ikke usandt. Som omtalt har retten underkendt de sagsøgte påstande om krænkelser af religions- og ytringsfriheden og således bekræftet, at der alene er tale om et ophavsretligt spørgsmål og derfor "*en helt banal og typisk piratkopieringssag*", som SI selv udtrykker det i sin artikel.

Det skal i øvrigt bemærkes, at SI den 20. januar 2016 på Facebook indrømmer, at "*Det religiøse moment kommer ind i billedet af rent juridiske grunde.*" SI afslører altså, at hovedargumentet for frifindelse i byretten, religionsfrihed, var ren juridisk taktik og derfor ikke havde med de sagsøgte forhold til Martinus' værk at gøre og således heller ikke var deres reelle baggrund for publicering af piratkopier.

Som det bliver klart i det efterfølgende, så er de sagsøgte "baggrund" for deres krænkelser af MIs ophavsret hovedsageligt konstrueret lang tid *efter* krænkelserne blev indledt. Rådet anser derfor ikke de sagsøgte nuværende argumenter for at være deres *baggrund*, men snarere deres *efterrationaliseringer*.

4.2 Påstand om MIs tilbageholdelse af det uændrede materiale

SI påstår i artiklen, at MI "*spærrer [...] adgangen til det uændrede materiale*", og når dette ikke omtales i mindedagsindlægget, så skyldes det, at "*Rådet har et forklaringsproblem*".

Påstanden er ikke korrekt. Rådet spærrer ikke adgangen til det uændrede materiale, og rådet har intet forklaringsproblem. Når den påståede "spærring" ikke omtales i mindedagsindlægget, så skyldes det, at manuskript, førsteudgave og de seneste genudgivelser netop *kan* tilgås på MIs hjemmeside, og i øvrigt at hele retorikken desangående er de sagsøgte og ikke MIs. MI er naturligvis ikke forpligtet til at viderebringe de sagsøgte misvisende påstande. At man ikke kan udskrive teksten fra MIs hjemmeside, som de sagsøgte fremførte under retssagen (Deldom 1, s. 30), ændrer ikke på, at materialet *kan* tilgås, og byretten lagde da også vægt på, at "*at de sagsøgte selv frit kan studere og leve efter Martinus' værk, herunder i de af dem ønskede udgaver*" (Deldom 1, s. 37, afs. 5).

Udover online tilgængeliggørelse i 2009 af førsteudgave og manuskript kunne førsteudgaverne erhverves antikvarisk på MI samt lånes på danske biblioteker, da de sagsøgte påbegyndte deres salg af piratkopier. MI har desuden allerede i en kommentar i DNV, 2007-4, meddelt åbenhed for genoptryk af historiske udgaver ved en reel efterspørgsel, idet MI, grundet sin systematiske fysiske og elektroniske bevaring af alle udgaver, der igennem tiden er blevet trykt, kan reproducere enhver tidligere udgave. MIs åbenhed for genoptryk er blevet gentaget offentligt adskillige gange siden. Der har imidlertid kun været enkelte henvendelser til MI om specialudgaver – alt for få til at forsvare et genoptryk. (Salget af piratkopierne kan ikke siges at udtrykke en reel efterspørgsel efter historiske udgaver, idet disse kopier er solgt meget billigt og under falsk reklame som den eneste tilgængelige "ægte vare".)

Udover ovennævnte pointer har MI dokumenteret, at de seneste genudgivelser i højere grad end tidligere udgaver er en afspejling af "det autentiske værk" (seneste udgaver fra Martinus' tid korrigeret for sættefejl ift. manuskriptet). Der er derfor ikke noget fornuftigt formål med at genudgive den fejlbehæftede førsteudgave. Se evt. sproggruppens "Orientering om udgivelse af Martinus' værk" på MIs hjem-

4.3 Påstand om de sagsøgtes "indsats"

SI påstår i artiklen, at uden de sagsøgtes indsats *"ville der ikke her og nu være adgang til manuskriptet til Livets Bog, førsteudgaver (eller udgaver fra Martinus' tid)² af Livets Bog, Det Evige Verdensbillede I-III, Logik, Bisættelse og samtlige småbøger og artikler samt Martinus' originale båndede foredrag."*

Påstanden vedr. manuskriptet til LB og førsteudgaverne af LB er ikke korrekt. Der har, som MI har fremført mange gange, siden 2009 været adgang til begge tekster på MIs hjemmeside.

Selvom man er uenig i MIs udgivelsespolitik (herunder udgivelsesform og -tempo), så er distribution af piratkopier stadig ulovligt og i strid med almindelig god moral, jf. Martinus' holdning til denne problematik i to breve fra slutningen af 1979 skrevet af Bertil Ekstrøm og underskrevet af Martinus. Brevene udtrykker Martinus' faste holdning til ophavsret, herunder at man ikke må udgive dele af værket uden MIs tilladelse, uanset om MI aktuelt udgiver disse dele eller ej, og uanset om der udtrykkes efterspørgsel blandt de interesserede eller ej. Se evt. brevene her:

martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/breve_1979_fra_bertil_og_martinus.pdf

De sagsøgtes "indsats" med piratudgivelser går således stik imod Martinus' ønsker.

4.4 Påstand om usand udtalelse af rådsmedlem

SI påstår i artiklen, at der i mindedagsindlægget bliver sagt, *"at hvis MI ikke hindrede firkløverets udgivelse af det originale uændrede værk, ville MI miste sin ophavsret"*.

Det er forkert citeret. JKC siger i indlægget, at *"hvis man ikke griber ind over for den her slags, så svækkes ophavsretten"*.

JKC taler ikke usandt og siger med udtalelsen, at hvis MI ikke reagerede juridisk behørigt, så ville MI ikke stå godt under evt. kommende ophavsretssager, idet en dommer så skulle tage i betragtning, at MI havde undladt at hævde sin ophavsret og dermed i juridisk forstand stiltiende havde givet tilladelse til ulovlig kopiering og distribution. En dom, hvor MI havde tabt sagen om ophavsretten, ville ligeledes danne præcedens.

Ved accept af de sagsøgtes (ellers andres) ophavsretskrænkelser ville MI få sværere ved at vinde en evt. ny sag, og dermed bliver SIs næste udsagn også forkert: *"uanset udfaldet af retssagen vil MI til enhver tid - så længe gyldighedstiden af ophavsretten varer - kunne gribe ind over for piratkopiering, dvs. MI vil med rettens hjælp kunne forhindre, at andre udgav MIs egne forfalskede og ændrede udgaver. MI vil også ved hjælp af sin ophavsret kunne hindre – andre end dem selv – i at lave ændringer i Martinus' værk."*

Bemærk følgende notat fra advokatfirmaet Kromann Reumert: *"[...] det kan have en afsmittende effekt på andre krænkelser, således at domstolene i videre omfang vil acceptere krænkelser af Martinus Instituts rettigheder end, hvis Martinus Institut reagerer overfor de ovenfor nævnte krænkelser."*

En stadfæstelse af, at det er MI, der har ophavsretten, er, som beskrevet i rådets første kommentar, vigtig i forhold til international publicering, herunder gennem bogportaler på internettet. Hvis der er sket ophavsretskrænkelser, og MI ikke har fastslået ophavsretten, er der stor risiko for, at udenlandske forlag ikke vil anerkende MIs rettigheder og derfor ikke vil udgive værket.

---

² Tidligere fokuserede de sagsøgte udelukkende på førsteudgaverne, men her udvider SI de sagsøgtes fokus til også at omfatte de i Martinus' tid genudgivne bøger med rettelser. Mere herom senere.

SI udtaler videre, at *"Hvis MI var i tvivl og ville have en juridisk bekræftelse på, at det er MI, der er indehaver af ophavsretten, kunne MI jo blot meddele firkløveret en licens."*

Dette er en helt forkert opfattelse af, hvad der er rimeligt og naturligt. Det var først efter stævningen, at de sagsøgte kom med et forligsforslag, hvori de krævede en licens eller distributionsaftale, og så er det jo for sent. Det ville på ingen måde tjene Sagen at tillade, at nogen kan gennemtvinge en licens via piratudgivelse. Desuden viste de sagsøgte handlinger og udtalelser op til retssagen, at et sådant samarbejde hverken ville være gavnligt for Sagen eller overhovedet muligt i praksis.

Hvis de sagsøgte i tide havde spurgt om lov til at hjælpe MI med en udgivelse, f.eks. via en donation, kunne retssagen sandsynligvis helt være undgået, men i stedet for at vælge samarbejdsvejen og henvende sig til MI om deres forehavende valgte de i stedet at bruge midler på piratudgivelser.

4.5 Påstand om MIs forfalskning af Martinus' værk

SI påstår i artiklen, at MI forfalsker Martinus' værk.

Påstanden er ikke korrekt. Byretten tog tydelig stilling til spørgsmålet om, hvorvidt MI forvalter sine rettigheder til værket korrekt. Vi gør i den forbindelse igen opmærksom på byrettens dom side 35: *"Retten finder efter bevisførelsen endvidere ikke grundlag for at antage, at Martinus Institut har forvaltet sin opgave i forhold til udgivelse af værket på vilkårlig vis."*

Påstandene om forfalskning hviler på to typer rettelser i genudgivelserne: "retskrivningsmæssige opdateringer" og "rettelser af fejl".

De retskrivningsmæssige opdateringer udgør den eneste større forskel på udgaverne. Herudover er der kun tale om relativt få og veldokumenterede rettelser (primært betydningsbærende sættefejl, hvor f.eks. ord eller sætningsdele er faldet ud, og som rettes tilbage til manuskriptets ordlyd). De sagsøgte har ikke kunne dokumentere, at MI i et eneste tilfælde skulle have lavet fejl i sine rettelser i de seneste genudgivelser, som har haft betydningsbærende konsekvenser.

SI medgiver i sin artikel i DNV 2005-3, *"Teksterne skal bevares uændret, som de foreligger fra Martinus' side"*, at *"indlysende fejl [...] kan (og bør) rettes"*, og Kurt Christiansen (KC) konstaterer i sin kolofon til piratkopierne af 2. udgaven af bøgerne *Logik* og *Bisættelse*, at *"Martinus har foretaget ganske få sproglige justeringer [i forhold til førsteudgaven], uden at disse har indflydelse på meningen"*. SI og KC havde åbenbart også selv opdaget, allerede inden piratudgivelserne, at rettelser kan være nyttige og ikke nødvendigvis er betydningsændrende.

Vi er således enige med KC og SI i, at åbenlyse fejl skal rettes, og siden førsteudgaverne er der netop rettet mange åbenlyse småfejl og forglemmelser. Nogle af disse fejl er korrigeret i senere udgaver allerede i Martinus' tid, og vi har nu forsøgt at rette samtlige sættefejl i den seneste udgave af bøgerne, bl.a. LB1-7, jf. nedenfor.

Martinus' hovedværk LB udkom i flere udgaver i Martinus' egen levetid, og der blev som nævnt foretaget rettelser i disse udgaver – f.eks. næsten 100 fra første- til andenudgaven af bind 6. I den seneste genudgivelse af LB1-7, udgivet i årene 2011-2014, er alle udgaver sammenlignet, og rettelserne fra Martinus' tid er medtaget. Samtidig er de nye genudgivelser bragt i større overensstemmelse med manuskriptets ordlyd end de fejlbehæftede førsteudgaver, jf. ovenfor.

Tilbage er påstanden om forfalskning af værket via retskrivningsmæssige opdateringer (mere end 99,5% af de påståede "over 240.000" ændringer).

Påstanden er oplagt forkert. MI har allerede adskillige gange påpeget det helt indlysende, at den retskrivningsmæssige opdatering ikke ændrer indholdet, og at Martinus i øvrigt selv godkendte retskrivningsmæssige opdateringer, bl.a. *Det Evige Verdensbillede 1-3* og *Bisættelse* (1951-udgaven ift. den oprindelige publicering i Kosmos 1934-35). Martinus godkendte f.eks. at ændre den forældede flertalsform "mineralier" til "minerale", jf. rådets notat "*Påstande om fejl i genudgivelserne*" på MIs hjemmeside:

martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2016.08_ophavsretssagen_paastande_om_fejl.pdf

I forbindelse med en korrekturgennemgang af *Bisættelse* i 1978 godkendte Martinus en liste af rettelser, heriblandt tilfælde hvor brugen af store og små bogstaver havde været svingende. Samtidig godkendte han, at en række simple korrekturfejl, der ikke havde forandret ordenes betydning, ikke blev medtaget på listen (stiltiende rettelser). Listen viser i øvrigt, hvor grundigt der blev gået til værks, når Martinus' værker blev gennemgået forud for en genudgivelse. Se evt. dokumentet på MIs hjemmeside: martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/rettelseslister/Bisaettelse_rettelsesblad_1978.jpg. Det er de samme principper, MI følger ved genudgivelse i dag, blot er vi nu blevet langt mere effektive og konsekvente i processen med vores moderne it-teknik.

De sagsøgte mener, at det påhviler MI at bevise, at der med de retskrivningsmæssige opdateringer *ikke er tale om* betydningsbærende, indholdsmæssige ændringer, selvom det er de sagsøgte selv, der fremfører påstanden om, at der *er*.

De sagsøgte dokumenterer ikke deres påstand om forfalskning og søger udelukkende at underbygge denne med nye udokumenterede påstande og spekulationer. SI søger f.eks. at underbygge påstanden om indholdsmæssige ændringer med en påstand om, at da ord skifter betydning over tid, vil man med opdateret retskrivning ikke længere forstå teksten, som den oprindeligt blev skrevet (som eksempel, se vores redegørelse vedr. ordet "pinlig", der netop har skiftet betydning over tid, "*Påstande om fejl i genudgivelse*": martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2016.08_ophavsretssagen_paastande_om_fejl.pdf). Denne påstand er heller ikke dokumenteret og helt uholdbar, idet intet i teksten, udover retskrivningen, er moderniseret, og retskrivningen er ikke den primære indikator på, at teksten er af ældre dato. Ordvalg og sprog viser tydeligt, at det ikke er en nutidig tekst (hvis læseren ellers måtte være i tvivl om, hvornår Martinus udgav sine bøger). Desuden laver MI en forklarende note i værket, når et ord er blevet forældet eller har ændret betydning.

Det skal bemærkes, at Martinus i symbolbøgerne *Det Evige Verdensbillede 1-3*, benyttede ny retskrivning men samme grundlæggende terminologi som i *Livets Bog*. Martinus skriver i forordet til *Det Evige Verdensbillede*: "Nærværende Symbolbog er et supplement til "*Livets Bog*", hvilket vil sige: mit hovedværk over livets kosmiske struktur, principper og love. Den indeholder i koncentrerede facitter selve essensen af det nævnte værks kosmiske analyser, hvilke facitter er supplerede med kosmiske symboler."

Martinus benytter altså samme terminologi (f.eks. er "visdomsriget" skrevet med lille begyndelsesbogstav, og ordet "åndelig" er stavet med bolle-å). Hvis retskrivningen vitterligt skulle have en indholdsmæssig betydning, hvorfor gør Martinus så ikke opmærksom på det i forordet?

Kan vi "bevise" det intuitivt oplagte, at en opdateret retskrivning nok ændrer tekstens form, men ikke dens indhold?

Lad os se på et eksempel. Den 1. januar 2011 skiftede Århus Kommune stavemåden af byens navn tilbage fra Å til Aa (som blev brugt frem til retskrivningsreformen i 1948). Skulle skiftet frem og tilbage af stavemåden have ændret på navnets indhold? (Baggrunden for at ændre stavemåden i 2011 var at gøre byen lettere tilgængelig på internettet, hvor å normalt altid staves aa.)

Et andet eksempel: Skulle "manden går en tur" og "Manden gaar en Tur" betyde noget forskelligt?

Ethvert ord og enhver sætning, vi opdaterer retskrivningsmæssigt, ændres i sin form, men beholder sin betydning – og tænk også hvilken konsekvens det ville få for vores skriftlige kommunikation, hvis betydningen af det skrevne fra den ene dag til den anden ikke længere var det samme, fordi der blev gennemført en retskrivningsreform.

Trods påstandene ændrer den nye retskrivning altså på ingen måde indholdet i Martinus' tekster. Ja, "ændringer ændrer", som SI gentaget påpeger – formændringer ændrer *formen* (men ikke nødvendigvis indholdet), og indholdsændringer ændrer *indholdet* (og formen). Det er ikke af de sagsøgte på noget tidspunkt, hverken før, under eller efter retssagen, blevet dokumenteret eller forklaret, hvilken indholdsmæssig forskel der skulle være mellem den samme tekst med hhv. gammel og ny retskrivning. Det er blevet anført, at alle rettelser i sin sum skulle ændre værkets "sprogdragt", men hvad dette nærmere betyder, eller hvilken forståelsesmæssig konsekvens det skulle have for læseren, er ikke blevet oplyst.

Man kan jo spørge, hvorfor MI overhovedet har foretaget denne retskrivningsmæssige opdatering? Hvorfor ikke bare blive ved at udgive med den oprindelige retskrivning og undgå det store arbejde med opdatering (og det efterfølgende besvær med kritik)?

Svaret er enkelt: MI ønsker at tilbyde de interesserede den bedst mulige udgave. En udgave, der er så læsevenlig og tilgængelig som mulig, og ikke mindst en udgave, der er let at søge i elektronisk (uden ensartede stavemåder og uden en fejlfri tekst bliver søgningen besværliggjort). Det har med andre ord været MIs intention, at genudgivelserne skulle følge Martinus' ønske om at udgive en tekst, der er så alment tilgængelig som mulig – ikke mindst med tanke på fremtidens mange nye læsere.

Det har da også vist sig, at MI har solgt mange eksemplarer af de nye genudgivelser, mens de gamle udgaver ikke længere efterspørges – måske fordi de fleste interesserede er helt klar over, at det handler om forståelse af åndeligt indhold og ikke om forskning i stil- og formdetaljer, når man studerer Martinus' værk. Se evt. *Fortolkning af Livets Bog: Fortalen, Artikelsamling 1, nr. 7*. Når der alligevel er solgt mange piratkopier af de gamle udgaver, kan det derfor kun være udtryk for, at de er udbudt til dumpingpriser under falsk opreklamering (som den eneste "ægte vare").

Går det åndelige indhold tabt ved opdatering af retskrivning, ved gode oversættelser, ved ændret paginering, ny skrifttype, nyt sideformat eller ved digitalisering? Nej, det åndelige indhold går ikke tabt ved nogen af disse ændringer af værkets form, hvoraf den mest gennemgribende er oversættelse. – Og hvis det åndelige indhold virkelig *var* i fare for at gå tabt ved god og præcis oversættelse, hvorfor tilskyndede Martinus da så ivrigt til oversættelse? (I stedet for at forbyde oversættelser og modernisering af retskrivningen og herefter tilskynde til, at alle interesserede måtte lære sig dansk og læse de første danske udgaver.)

4.6 Påstand om rådsmedlems usande fremstilling af retssagens status

SI påstår i artiklen, at retssagen i mindedagsindlægget fremstilles som *endeligt* afgjort.

Påstanden er ikke korrekt. Det fremføres af JKC, at der er fældet dom i byretten, og at de sagsøgte blev dømt for samtlige punkter, som MI havde sagsøgt dem efter. JKC tilføjer herefter, at der stadig udestår en afgørelse (deldom 2) i forhold til de økonomiske konsekvenser, og det understreges yderligere, at "*når sagen er endeligt afsluttet ved dansk ret*" [dvs. når ankemulighederne er udtømte], *så vil rådet udgive en redegørelse.*"

SI påstår videre, "*at sagen er anket til landsretten.*" Dette er i snæver forstand korrekt, men hele sandheden er, at de sagsøgte umiddelbart efter byrettens afsigelse af deldom 1 søgte tilladelse hos Proces-

bevillingsnævnet til anke af denne dom ved landsretten men fik afslag.

Uanset hvad der sker, efter sagen er endeligt afsluttet ved byretten, så foreligger der i dag en dom, der giver MI fuldstændigt medhold i de ophavsretslige spørgsmål. Og den giver MI ret i, at det ikke udgiver på vilkårlig vis, samt afviser spørgsmålene om krænkelse af menneskerettighederne. Denne dom står ved magt, så længe den ikke er omstødt.

4.7 Konklusion

SIs udtalelser i artiklen er gennemgående vildledende, og SIs viden om retssagen og dens baggrund taget i betragtning må vi konkludere, at han udtaler sig misvisende mod bedre vidende, samtidig med at han citerer forkert.

Generelt synes de sagsøgte retorik at være motiveret af en intention om at sætte MI og rådet i et dårligt lys, snarere end være motiveret af en saglig og objektiv behandling af forholdene.

5. Væsentlige problematikker der er blevet diskuteret offentligt

I de følgende vil vi behandle nogle af de øvrige offentligt fremsatte påstande mod MI og rådet.

5.1 Bevarelse og tilgængeliggørelse af værket

Hovedformålet i MIs love og fundats er at "*Bevare Martinus' samlede værker uændret, som de foreligger fra hans side, oplyse om disse værker, og gøre disse værker tilgængelige for interesserede, herunder ved publicering, oversættelse og undervisning i betryggende form.*" Modsat af hvad der er blevet påstået, er denne bestemmelse, som nævnt i forordet til *Martinus Åndsvidenskabelige Institut - Love* (1982), "*færdigformuleret med Martinus*". Se nedenfor.

Kun MI er i besiddelse af hele Martinus' samlede værk, herunder maskinskrevne manuskripter, håndskrevet materiale, førsteudgaver og samtlige genudgivelser fra Martinus' tid. Materialet bliver bevaret både fysisk og digitalt. Derved kan der heller ikke i eftertiden herske tvivl om, hvad der faktisk er Martinus' egne, uændrede værker, og hvad der ikke er. Dette gælder også Martinus' originale symboler. Se evt. Sommerbrevet 2009: martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/sommer-_og_julebrev/sommerbrev_2009.pdf

At *bevare uændret* betyder dog ikke det samme som at publicere uændret, derfor er der netop skrevet *tilgængeliggøre ved publicering i betryggende form*. Et eksempel herpå er, at Martinus ønskede, da hele LB blev genudgivet på Borgens forlag i 1981-1985, at symbolerne 23 og 19 kom på for- og bagsiden, og hovedtitlen blev "Det Tredie Testamente". Her var der så tale om en publicering i en ændret form. Den senere piratkopierede faksimileudgave af første udgave af LB1-7 er derimod ikke i overensstemmelse med Martinus' her nævnte ønsker. MI har efterkommet Martinus' ønsker i sine nye genudgivelser af LB under hovedtitlen "Det Tredje Testamente" i hvid indbinding med stjernesymbolet samt et smudsomslag påtrykt de nævnte symboler 23 og 19.

MIs udgivelsespolitik følger de af Martinus overleverede retningslinjer for værkets udgivelse: gavebrevet, fundatsen og MIs love (udgivet 1982 men færdigformuleret med Martinus, bortset fra § 11 (vedr. overgangsbestemmelser for de af Martinus selv udpegede rådsmedlemmer) samt kommentarer formuleret efter Martinus' død på basis af hans anvisninger). Disse retningslinjer er konklusionerne på grundige drøftelser på bestyrelsesmøder i 1974-81, hvor Martinus deltog, og som er optaget på bånd og dokumenteret i båndafskrifter. Heri bemærker man, at Martinus' udtalelser i visse tilfælde kunne være modstridende, indtil der blev truffet en beslutning. (Visse beslutninger blev endda siden omstødt eller uddybet.) Man kan derfor ikke altid regne med enkelte løsrevne citater fra disse båndafskrifter som Martinus' endelige vilje, ligesom man heller ikke altid kan regne med, hvad folk mener at huske, Martinus udtalte. Man er nødt til at se på slutresultatet i retningslinjerne, hvor særligt gavebrevet er væsentligt, da det er det sidste og endelige dokument, Martinus var med til at udfærdige om værkets

udgivelse. Som eksempel på et "Martinus-citat", som vi ikke kan anvende i MIs udgivelsespolitik, er et påstået udsagn om, "*at der ikke må rettes et komma*". Dette udsagn og hvilken kontekst, det eventuelt blev fremsat i, er ikke dokumenteret. MI kan ikke anvende tredjepartsviden i sin udgivelsespolitik, vi må alene holde os til de dessiner, Martinus har overleveret til MI *i skriftlig form* (foruden ovennævnte båndoptagne rådsråder 1974-81).

SI skriver på sin hjemmeside i sin "Kommentar til Martinusinstituttets redegørelse": "*Det er ikke svært at gennemskue, hvorfor rådet anser det såkaldte "gavebrev" som "det vigtigste dokument om behandlingen af Martinus' værk", for det sætter meget belejligt ABSOLUT INGEN GRÆNSER FOR, HVAD INSTITUTTET KAN GØRE MED MARTINUS' VÆRK.*"

Påstanden er ikke korrekt. Gavebrevet sætter absolut grænser for behandlingen af Martinus' værk, idet gavebrevet henviser til ophavsretsloven, der siger, at værket ikke må ændres på en måde, der er krænkende for ophavsmandens litterære eller kunstneriske anseelse eller egenart, og at der kun må foretages ændringer, der er "sædvanlige" eller "åbenbart forudsatte". (Og hvorfor skulle rådet i øvrigt finde det belejligt, at der ikke er grænser for, hvad man kan gøre med værket? Hvorfor skulle rådet have interesse i at forvanske eller forfalske Martinus' værk?)

Mere detaljeret gælder følgende: Iflg. ophavsretsloven (OHL) § 53, stk. 1, kunne Martinus overdrage alle ophavsrettigheder til MI. Efter overdragelsen med gavebrevet, giver OHL § 53 stk. 3 MI ret til at gøre brug af værkerne på den måde, det er fastlagt i gavebrevet, og MI har endda ifølge OHL § 54 pligt til at gøre brug af de overdragne rettigheder samtidig med, at MI ifølge OHL § 56 stk. 2 ikke har ret til at videreoverdrage ophavsretten. Ifølge OHL § 56 giver overdragelsen af ophavsretten MI ret til at foretage ændringer i værkerne, der er "sædvanlige" eller "åbenbart forudsat". OHL § 2 medfører, med de angivne indskrænkninger, eneret til at råde over værket ved at fremstille eksemplarer af det og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden i oprindelig eller ændret skikkelse, i oversættelse, i omarbejdelse til anden litteratur eller kunstart eller i anden teknik. MIs ophavsret til Martinus' værk varer ifølge OHL § 63 stk. 1, indtil 70 år er forløbet efter Martinus' dødsår, dvs. indtil år 2051.

Det følger heraf, at MI har det fulde ansvar for at forvalte og udgive værkerne på den måde gavebrevet, fundatsen for MI³, lovene for MI og loven om ophavsret foreskriver. Det betyder, at MI kan udgive værkerne med ændringer, der er "sædvanlige eller åbenbart forudsat", herunder rettelse af stavfejl, sættefejl o.l., samt opdatering af retskrivning og oversættelse til andre sprog og udgivelse i diverse medier. Gavebrevet giver desuden MI "retten til at færdiggøre ikke afsluttede arbejder". Med andre ord er det MI, der har beføjelsen til at udgive værkerne i den form (indenfor OHL § 56) og til det tidspunkt (indenfor OHL § 54), MI skønner bedst, og i samarbejde med de samarbejdspartnere, MI ønsker.

MIs retningslinjer (og ophavsretsloven) siger derimod intet om, at MI ikke må ændre i *formen* ved sin tilgængeliggørelse af værket. En ændring af formen sker netop ved oversættelse til andre sprog (som er et af MIs formål). De retskrivningsmæssige opdateringer er oplagt en mindre ændring af *formen*, end oversættelser er, så når oversættelse iflg. fundatsen kan ske i betryggende form, så er det også oplagt, at retskrivningsmæssige opdateringer kan ske i betryggende form.

Nogle af de sagsøgte støtter forsøger at kvalificere påstanden om, at den oprindelige retskrivning skal bevares, ved at referere til editionsfilologien (videnskaben om bl.a. genudgivelse af litterære værker), men selv hvis enkelte forskere indenfor denne videnskab vitterligt skulle modsætte sig modernisering af retskrivning ved genudgivelser, må MI alligevel prioritere Martinus' intention med sit værk højere. MI er ikke underlagt særlige akademiske eller litterære krav eller en vilkårlig udgivelseskutyme i sine udgivelser – MI lader sig naturligvis inspirere af den gængse udgivelsespraksis, men skal først og

---

³ Fundatsen kan læses på MIs hjemmeside: martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/formalia/fundats_fusioneret_fond_2014.pdf

fremmest respektere Martinus' ønsker for sit værk, og det var Martinus' klare holdning, at værket skulle være så tilgængeligt som muligt, også for fremtidens mennesker.

De to ovennævnte opgaver med at bevare og udgive værket blander SI og de sagsøgte tilsyneladende sammen, når de mener, at værket skal udgives i uændret form med oprindelig retskrivning. Men det er forkert, for værket skal jo publiceres i "betryggende" form. Det er helt betryggende og sædvanligt at udgive bøger med opdateret retskrivning, tænk blot på H.C. Andersen, Karen Blixen og Søren Kierkegaard, som alle udgives med nutidig retskrivning. (Nogle af disse forfatteres værker udgives også med oprindelig retskrivning, men det ændrer ikke princippet og forpligter ikke MI.)

MI og rådet behandler Martinus' værk ud fra Martinus' samlede udtalelser, hvor gavebrevet udgør det dokument, vi tillægger højest autoritet som begrundet ovenfor. I gavebrevet står: *"Overdragelsen omfatter retten til at udnytte mine arbejder, således som ophavsretten normalt giver indehaveren rettigheder."* MIs praksis med at rette stave-, sætte- og trykfejl, opdatere retskrivning og udarbejde rettel seslister og noter ligger helt inden for ophavsretslovens ramme, se evt. stk. 2.3 ovenfor. Vi nævner igen, at Martinus opdaterede *Bisættelse* til ny retskrivning fra den oprindelige Kosmos-udgave 1934-35 til førsteudgaven 1951 (altså kun 3 år efter retskrivningsreformen 1948) og udgav DEV med ny retskrivning (DEV1 1963). I de opdaterede udgaver fra Martinus' tid indgår opdatering af forældede ordformer som f.eks. mineralier, absolute, faciter, infection (*Bisættelse* udgave 1978).

5.2 Martinus og moderne sprogfilosofi

Når man betragter de sagsøgtes argumenter, så synes de at udtrykke en noget materiel og forenklet tilgang til sproget. Det virker som om, de læner sig op af et forældet sprogsyn eller en forældet sprogfilosofisk skole.

Lige siden antikken har der været forskellige syn på sammenhængen mellem sprog og tanke, og i hvilken udstrækning forskellige sprog afspejler forskellige verdensbilleder. I romantikken i 1800-tallet var der f.eks. teorier om, at sprog og sprogbrugernes åndelige udvikling hørte sammen (Herder), og at indholdet på forskellige sprog således ikke kunne oversættes præcist til andre sprog på grund af formodede nationale og kulturelle særegenheder.

Fra begyndelsen af 1900-tallet og frem til vor tid er sprogvidenskaben eller lingvistikken dog blevet domineret af den schweiziske lingvist Ferdinand de Saussures strukturalistiske teori om "det sproglige tegns arbitraritet", dvs. tanken om at ethvert sprogligt tegn har et vist indhold og et vist udtryk, som er uløseligt forbundne, men at det er helt vilkårligt, hvordan det fysiske sproglige udtryk ser ud.

I visse typer af tekster kan der dog stadig blive lagt stor vægt på forholdet mellem ordets fysiske form og dets indhold. Et eksempel er specielle litterære værker som f.eks. poesi, hvor selve formen kan have en unik effekt, der er vanskelig at overføre til andre sprog eller endda til en moderniseret form på samme sprog. Her kan man tale om fortolkninger snarere end oversættelser, både indensproglige og mellemsproglige. I mere almindelig prosa og videnskabelige værker ser man derimod en generel tendens til at modernisere og oversætte central litteratur for at fremme udveksling af viden over tid.

Grupper, som af ideologiske grunde vælger at lægge stor vægt på tekstens fysiske form, kan findes blandt ortodokse og fundamentalistiske religiøse grupper, hvor en central tekst betragtes som hellig både i form og indhold og af den grund aldrig må blive moderniseret og helst heller ikke oversat. Dette er tilfældet med ortodoks jødedom, hvor man læser Toraen på hebraisk. Det gælder også for Koranen i islam, hvor der bruges en så gammeldags form for arabisk, at lægfolk siges at have svært ved at forstå den, og i de fleste ortodokse kirker bruges Bibelen fortsat på kirkeslavisk eller oldgræsk. Tidlig kristendom havde derimod en pragmatisk holdning til tekstens form, så man hurtigt foretog oversættelser fra hebraisk hhv. græsk til latin og andre sprog for at sprede budskabet til så mange som muligt.

Betragter vi lingvistikken i dag, har den altså udviklet sig ligesom andre videnskaber, idet man gennem tiden har ændret opfattelse af formens betydning for indholdet af ytringer. Nye sprogvidenskabelige og sprogfilosofiske grene af sociolingvistik og pragmatik har bidraget med indsigt i, hvordan sprogbrug påvirkes af konteksten og finder sted i et socialt samspil mellem mennesker. Da sprogbrug og sprogforståelse bygger på fælles konventioner, har man således bevæget sig i retning af en opfattelse af kommunikation, hvor modtageren altid vil søge efter den mest relevante tolkning af en ytrings intentioner (relevansprincippet.)

Sprogforskningen har altså bevæget sig imod en mere pragmatisk tilgang til formens betydning i stil med den pragmatisme, vi også finder hos Martinus.

Retskrivningsmæssige rettelser og opdateringer eller f.eks. benyttelsen af nye skrifttyper medfører ikke ifølge et moderne lingvistisk synspunkt eller en pragmatisk tilgang til teksten, at indhold går tabt eller ændrer mening, mens ændring af ord og sætningskonstruktioner derimod kan gøre det. Martinus' budskab eller analyser står akkurat lige så urokkelige med å som med aa. Hvorvidt man udgiver med gammel eller ny retskrivning, eller om sproget er dansk, engelsk, tysk, svensk eller kinesisk, er uden betydning for læserens totale mulighed for at tilegne sig det åndelige indhold og nyde det fulde åndelige udbytte af bøgerne.

Det er netop derfor, Martinus i førnævnte artikel "Fortolkning af Livets Bog" påpeger, at "Først når den dybere mening i Livets Bog bliver til hovedtingen, og stilen og formen bliver til en biting for læseren, da oplever han "den hellige ånd" gennem nævnte bog."

At Martinus' originale manuskript skal bevares som sammenligningsgrundlag ved udgivelser, er selvklaart. At værkerne altid skal udgives i en betryggende form så tæt på Martinus' oprindelige formuleringer som muligt, er indlysende. Men at netop den danske førsteudgave med dens sættefejl og forældede retskrivning skulle udgøre et mere korrekt udtryk for åndsvidenskaben og være mere "hellig" end de nye og forbedrede danske udgaver eller for den sags skyld gode oversættelser til andre sprog, er en misforståelse.

5.3 Hvilke udgaver udgør "det uændrede kildemateriale"/ "den hellige tekst"?

Forud for påbegyndelsen af første del af retssagen påstod de sagsøgte (i "Processkrift A", stk. 2.2), at: "*Kun den originale tekst kan betragtes som en hellig tekst [...] Det er selve teksten der er hellig.*"

Påstanden er ikke korrekt og hviler på forkerte præmisser, og der hersker i øvrigt uklarhed om, hvilken tekst der overhovedet har den påståede særstatus som "hellig". For hvilken tekst er den "originale", er det manuskriptet? Førsteudgaven? Den sidste udgave i Martinus' tid? Er det et ekstrakt af samtlige udgaver i Martinus' tid korrigeret for sættefejl ift. manuskriptet og Martinus' egne løbende rettelser (altså MIs genudgivelser blot med oprindelig retskrivning) eller noget helt andet?

I sin kommentar til rådets *Om ophavsretssagen – kommentar fra rådet*, kap. 9, benægter SI på sin hjemmeside førsteudgavernes tidligere påståede særstatus som specielt "hellig tekst": "*Det har på intet tidspunkt været firkløverets pointe, at "førsteudgaverne skulle være mere hellige" end andre dele af Martinus' originale værk. Det Tredie Testamente er som helhed "helligt."*"

Men i "Processkrift B", stk. 1.2 (inden retssagen) skrev de sagsøgte: "*For det første er det – som gjort gældende i "Processkrift A" – ikke tilstrækkeligt, at førsteudgaverne alene er tilgængelig online*" [rådets understregning], hvor de henviser til formuleringen i "Processkrift A", stk. 1.6: "*Det er utvivlsomt ikke tilstrækkeligt, at MI har gjort det uændrede kildemateriale tilgængeligt online som gjort.*" Dvs.: førsteudgaverne = "det uændrede kildemateriale".

Til Procesbevillingsnævnet i starten af 2015 skriver de det endnu tydeligere: "*Ved at nægte at udgive førsteudgaverne* [rådets understregning] *af værkerne, benytter Martinus Institut denne ophavsret til at foretage indskrænkninger i de sagsøgte informations- og ytringsfrihed samt religionsfrihed.*"

Og som nævnt skriver de desuden i "Processkrift A", stk. 2.2: "*Kun den originale tekst kan betragtes som hellig*". Da de udgiver LB i piratkopi af førsteudgaven, må man gå ud fra, at de sagsøgte har ment, at det kun var denne udgave, der var den originale og dermed den "hellige" tekst.

Nej, de sagsøgte "uændrede kildemateriale" og "hellige tekst" var oprindeligt førsteudgaverne, men det ændrede de til den inkluderende betegnelse "udgaver fra Martinus' tid", efter det blev kendt, at de sagsøgte selv udgiver 2. udgaven af *Logik* og *Bisættelse* og herved skabte forvirring om, hvilken tekst de selv anser for original og hellig. Se evt. rådets notat "*Er Martinus' værk en hellig tekst?*" på MIs hjemmeside: martinus.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/raadet_informerer/notat_2016.08_ophavsrets-sagen_er_vaerket_hellig_tekst.pdf

Ovenstående er blot ét eksempel på, hvordan de sagsøgte løbende har ændret sine påstande og begrundelser for, hvorfor MIs ophavsret kan krænkes, og dermed vildleder Sagens interesserede. Stort set alle begrundelser for at krænke MIs ophavsret er konstruerede, *efter* at retssagen gik i gang, og kan således ikke betragtes som de sagsøgte oprindelige begrundelser for at gennemføre deres piratkopiering.

6. Konklusion

Konkluderende må vi konstatere, at de sagsøgte vedblivende udtalelser er misvisende og i uoverensstemmelse med byrettens dom. De sagsøgte ihærdige bestræbelse på at misforstå rådets udtalelser og mistænkeliggøre MIs aktiviteter bygger på en række udokumenterede påstande.

De sagsøgte har flere gange ændret deres begrundelse for at udgive piratkopier af Martinus' værk. For eksempel har påstanden om, at førsteudgaverne skulle være særlige hellige udgaver, som religiøse mennesker skulle have adgang til, ikke været fremført ved de sagsøgte udgivelse af piratkopierne, men er først anvendt under retssagen 4½ år efter, at de udgav LB og dermed krænkede MIs ophavsret. Som påvist ændrer de i øvrigt senere mening, så førsteudgaverne nu ikke længere skulle have særstatus mht. hellighed.

De sagsøgte ulovlige handlinger og deres udtalte antipati mod MI befinder sig i et åbenlyst modsætningsforhold til ånden i Martinus' Sag, og deres offentlige mistænkeliggørelse af MI samt det ressourcespild, de påfører MI ved deres ophavsretskrænkelser, må siges direkte at hæmme Sagens fremme. Vi formoder dog, at det kun er en forholdsvis lille gruppe, der sympatiserer med de sagsøgte fremfærd, idet de fleste læsere af Martinus' værk må formodes at længes efter den fred og fordragelighed, som Martinus beskriver, at vi alle kan øve os på at praktisere i hverdagen.

Nogle af de sagsøgte har sideløbende med deres krænkelser og propaganda mod MI udført et stort arbejde med undervisning i og udbredelse af kendskabet til Martinus' værk, og vi er taknemmelige for den del af deres indsats, som har hjulpet Martinus' Sag. Vi vil også gerne slå fast, at vi ikke nærer antipati mod nogen af de sagsøgte personligt, ligesom vi respekterer, at enhver skal have lov til at danne sig sin egen opfattelse af rådet og MI. Men når de sagsøgte opfattelse bliver til direkte modstand mod MI, og de skaber usikkerhed blandt de interesserede om ægtheden af de seneste genudgivelser af Martinus' værk, så er MI nødt til at træde i karakter og slå sandheden fast: At de sagsøgte vildleder de interesserede med misvisende oplysninger (tilsyneladende endda mod bedre vidende), og at MIs seneste genudgivelser reelt er bedre end nogensinde. De indeholder færre fejl, de er tættere på originalmanuskriptet end nogen tidligere bogudgave, alle Martinus' egne rettelser er med, og der er nu for første gang et fuldstændigt overblik over, hvad der gennem tiden er blevet rettet.

---oo0oo---

Vi vil afslutningsvis gerne benytte lejligheden til at takke for den store loyale opbakning fra de mange interesserede, som MI modtager i denne svære tid.

Det er vores håb, at vi snarest får reableret den gode og kærlige atmosfære overalt indenfor Martinus' Sag. Studiet af Martinus' analyser er jo uløseligt forbundet med praktisering af venskabelighed og tolerance, og den fred, vi alle længes efter på jorden og i os selv, kan kun skabes, når vi genkender det gode, smukke og sande i enhver og arbejder på at fremme disse sider. Eller med Martinus' egne ord: "Her indenfor må herske en ånd, der absolut kun ser det lyse, det gode og kærlige i enhver, thi der findes absolut noget guddommeligt, lyst og kærligt i ethvert levende væsen. At koncentrere sig på dette, at beskæftige sig med denne side af vor næstes natur giver stort kendskab til lys, giver stråleglans omkring enhver mentalitet, giver solskin i alle øjne." (Martinus: Flaget hejses for første gang, Kosmos nr. 6, 1936.) Mon ikke vi alle oplever sandheden i disse ord?

Rådet ser frem til den dag, hvor vi ikke længere skal føre retssager og lignende, men kan bruge vores tid på de mere glædelige og skabende sider af arbejdet med at videreføre Martinus' Sag.

Rådet for Martinus Institut
August 2016

PS: Alle nævnte notater, fundatser, processkrifter, retsafgørelser mv. kan ses på MIs hjemmeside: martinus.dk/da/emneoversigter/information-om-ophavsretssagen